

Békegyűlések Szegeden és a járásban

Május harmadik hetében újabb békegyűléseket rendeznek Szegeden és a szegedi járás több községében. Az alábbiakban közöljük a békegyűlések helyét és időpontját:

Május 23, kedd. Délután 6 órai kezdettel Szegeden, a felsővárosi pártszervezet helyiségében. Előadó: **Pántya József**, a II. kerületi tanács vb elnöke.

Május 25, csütörtök. Délután 6 órai kezdettel Kiskundorozmán, a művelődési otthonban. Előadó: **Siklós János**, az MSZMP Csongrád megyei bizottsá-

gának titkára. Sándorfalván, este 7 órakor az Új Élet Tsz művelődési termében. Előadó: **Katona Sándor** országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottságának titkára.

Május 26, péntek. Este 6 órakor Kisteleken, a művelődési otthonban. Előadó: **Hantos Mihály**, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese. Este 6 órai kezdettel Sövényházán, a községi művelődési termében. Előadó: **dr. Katona Zoltán**, a községi tanács vb titkára.

Munka a sólyatéren

A MAHART tápéi hajójavító munkáját két hónapig és egy hétig ítélte kényszerpihenőre a tiszai áradás. Az egyetlen tiszai hajójavító műhely munkásai hosszú szünet után most újra elkezdhetik a munkát a sólyatéren: két brigád mintegy 40 emberrel egy 400 tonnás uszály javításához látott hozzá.

A kényszerpihenő nagy lemaradást okozott, s ezért feszített tempóban dolgoznak.

Beszélgetés a Csongrád megyei rendőr-főkapitánnyal

a közbiztonságról, a bűncselekmények megelőzéséről

DR. KELEMEN MIKLÓS, A CSONGRÁD MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG VEZETŐJE INTERJÚT ADOTT MUNKATÁRSUNKNAK A KÖZBIZTONSÁG HELYZETÉRŐL ÉS TÖBB, VELE KAPCSOLATOS KÉRDÉSÉRŐL.

Munkatársunk: A közvélemény a rendőri munka hatékonyságát az állampolgárok testi épségének, javai megővésének védelmének kereszttől mérlegeli, s ennek alapján ítéli meg a közbiztonság helyzetét. Ez a felfogás teljesen kimeríti a közbiztonság fogalmát?

Főkapitány: Kétségtelen, a maradéktalan védelemnyújtás a legfontosabb feladatunk. A közbiztonság lényege és alapja azonban a törvényes rend, a jog, a törvények és előírások megtartása a megye minden lakosának részéről.

Munkatársunk: Ennek alapján milyen Csongrád megye közbiztonsága?

Főkapitány: Határozottan állíthatom: szilárd. Csongrád megyében rend van, s e tekintetben bármely más megyével becsülettel megálljuk a versenyt. A súlyos bűncselekmények me-
gérkezésében nem gyakoriak, s nyugodtan mondhatjuk, hogy még inkább csökken a tendenciát mutatnak. Úgynevezett klasszikus életellenes bűncselekmények, mint például anyagi haszonszerzés diktálta emberölés, vagy a még mindig emlékeztető szegedi, Paprika utcai többrendbeli emberöléshez hasonló eset, hosszú évek óta nem történt. A több, családi drámával, hirtelen haraggal vagy bosszúval, kocsmai verekedéssel motivált életellenes bűntények száma is csökkent, illetőleg az elkövetőknek a rendőri szervek által történt gyors felderítése kellő vizsgatartó erővel hatott ebben az irányban is.

Munkatársunk: Az életellenes irányú bűncselekmények számának csökkenése — örvendés. De mi a helyzet a többi kategóriában?

Főkapitány: A válasz nem lehet teljesen egyértelmű. Időszakonként egyes bűncselekmények száma emelkedik, más kategóriákban ugyanakkor a csökkenés jellemző. Ez észrevehető a Dél-Magyarország bűnügyi krónikájában is. Az utóbbi években általában sok a lopás, illetőleg a betöréses lopás. Ez a kategória az összes bűncselekményeknek majdnem felét teszi ki. Az ilyen, de más, fosztogató jellegű bűncselekmények elkövetését is leggyakrabban a könnyelműség, hanyagság, az ellenőrzés elmulasztása teszi lehetővé. Igen gyakori, hogy a lakáskulcsot a lábtörő alá helyezik, lezáratlan kerékpárokat órákon át őrizetlenül hagynak, útemekben a dolgozók nyitva felejtik az öltözői szekrényt s. Ezzel szemben örvendétes, hogy ma már csak nagyritkán találkozunk olyan súlyos, erőszakos bűncselekményekkel, mint a rablás, útemállás vagy nemi bűntény. Más bűncselekményeknél — útemkedés, garázdaság, a társadalmi tulajdonnal való visszaélés — időnként bizonyos hullámzás tapasztalható: csökkenés — növekedés.

Munkatársunk: Tapasztalataink szerint a bűncselekmények elkövetésében mindmáig fontos ható tényező az alkohol. Ez a szenvedély nemcsak súlyosabb bűncselekmények, hanem a lakosság nyugalmát elég gyakran zavaró szabálysértések — garázdaság, botrány okozó részegség — előidézője is. Mégis, kevés az olyan ráhatás, akár a munkahelyen, akár a lakókörnyezetben, amely a rendszeresen itatózó életmódot folytató személyeket helyes útra térítené. Pedig a probléma nagy: ha az alkohol hatását kizárnánk, jelentős százalékkal csökkenne a bűncselekmények száma megyénkben!

Munkatársunk: A gyakorlat azt bizonyítja, hogy a bűncselekmények jelentős részét büntetett, sokszor többszörösen büntetett előleltű, visszaeső bűnözők követik el.

Főkapitány: Valóban. Ez egyrészt felveti annak szükségességét, hogy a megelőzés érdekében jó lenne felülvizsgálni a nevelési hatékonyságát a büntetőintézetekben, illetve a visszaesők esetében az ítélet mértékét. Másrészt ismételtén bizonyítja megyénk közrendjé-

nek és közbiztonságának szilárdságát, mivel e tények szerint a lakosságnak csak egy aránytalanul kis töredéke kapcsolódik a bűnözéshez.

Munkatársunk: Milyen mértékben jelent problémát a fiatalok bűnözése a megye közbiztonságában? Néhány eset azt bizonyítja, számolni kell ezzel is.

Főkapitány: Ezzel a kérdéssel a múlt években, de jelenleg is kiemelten foglalkozunk. Hangsúlyozom, nem azért, mintha számottevő szüllyal estek volna labafiatalok által elkövetett törvénysértések. Még Szegeden is (ahol pedig a nagyváros hatása döntően befolyásolhatja szemléletüket) csak kis számban fordultak elő fiatalok által elkövetett bűncselekmények. A lakosság nyugalmát itt-ott veszélyeztető csoportosulások, galeriket sikerült mindig, a kezdet kezdetén felszámolni, adott esetekben a bűnözőket bíróság elé állítani. Hogy a fiatalok bűnözés mégis erősen foglalkoztat bennünket, annak az az oka, hogy a 14—18 éves kor az, amikor legfogékonyabbak a fiatalok a jó vagy rossz tulajdonságok iránt. Példák bizonyítják: számtalanszor gyerekes csínytevésnek fogunk fel olyan cselekményeket is, amelyekre a törvény büntetést helyez kilátásba, s amelyek további életükre nézve súlyos következményekkel járhatnak. A megelőzés tehát fontos feladat. Mindamellet azonban, hogy a fiatalok bűnözés veszélyeit nem becsüljük le, úgy vélem, szükséges a bizonygatnom: a megyénkben lakó fiatalok döntő többsége egészséges, szocialista élet-szemlélettel rendelkezik, tisztességesen, becsületesen él, tanul, vagy dolgozik.

Munkatársunk: Bár az előbbiekhöz látszólag nem kapcsolódik a kérdés, valójában mégis szoros összefüggésben áll a közbiztonsággal a közlekedés problémája.

Főkapitány: Úgy van. Az állampolgárok életének, a társadalmi és személyi tulajdon védelmének szempontjából a közlekedés égető kérdése. Közismert, hogy megyénkben az elmúlt tíz év alatt többszöröse emelkedett a gépjárművek száma, s e tény az utóbbi időben tetézi az idegenforgalom hatalmas méretű növekedéséből adódó gépjárműforgalom. Sajnos, minden előfeltételünk ellenére a megye baleseti statisztikája egyre romlik, noha a felelősségre vonás szigorúbb, mint valaha... A közlekedés szabályainak betartása elsősorban a felfogás kérdése, amit jelenleg valamiféle téves nézet ural.

Munkatársunk: Végezetül még egy kérdés. Abban a munkában, amelyet a rendőrség a megye lakosságának nyugalma, biztonsága érdekében végez, milyen támogatást kap — a lakoságtól?

Főkapitány: Természetes, hogy a közrendvédelem feladatát csak a rendőri szervek nem tudják eredményesen ellátni. Nos: a megye lakossága nap nap után aktívan támogatja, segíti munkánkat. Megyénkben jelenleg a társadalom minden rétegéből — több ezer önkéntes rendőr tevékenyedik. Rendőreinkkel együtt társadalmi nem ismervé végzik szabad idejükben vállalt önkéntes munkájukat, s ezért minden elismerést megérdemelnék. De nemcsak az önkéntes rendőrök segítenek minket, hanem valamennyi jóérzésű, jószándékú állampolgár, amikor észrevételével, bejelentésével hozzánk fordulva „láthatatlanul” is részt vesz egy-egy bűncselekmény felderítésében. Ez az együttműködés rendkívül hasznos és a magunk részéről a továbbiakban is igényeljük azt.

Zékány János

Az alaptól a tetőig

A rég látott gyerekre csodálkoznak rá ilyen „de-nagyot-nőttél” formán az ismerősök, mint jómagam erre az épülő szegedi házra; egy hónapja kezdődött sorozatunk „riportalanýára”.

Borongós reggel volt újabb ottjártamkor. Szél kerülgette az azóta született új falakat a Nemestakács utcai építkezésen, s szárogatta az éjszakai esőnyomokat. Ez a második látogatás már nem a mélyülő alapárkoknak, hanem az emelkedő falaknak szólt; az azóta 15 főre növekedett kis építőközösség — a Szegedi Építőipari Vállalattól — nagy munkát végzett.

Pörög a habarcskeverő

Dobos Antal, a fiatal művezető épp a sötétszürke lakókocsiban — amely a felvonulási épület szerepét tölti be — foglalatokodik. Csak röviden tudunk szót váltani, mert harsány dudaszóval jelent be magát egy újabb betonszállítvány. A művezető maga nyitja ki a gyűrött dróthálót, ami a bejáratot határolja. Az emberek félrehúzódnak, s lassú zúgással begördül a tehergépkocsi, hogy a szürke betonhalom mellé szórja az újabb rakományt.

Mozgalmas képet mutat az építkezés. Balról a habarcskeverő pörgeti sebesen a falazáshoz való kötőanyagot, jobbfelől épp a súlyos szivattyút hórúkkolják odébb. Középen a pincészet tömbje pirosodik, hátát már jórészt betakarják a világosszürke betongerendák meg a közéjük helyezett úgynevezett béléstestek. Persze egy kis kerülő után előtűnik a csonkaság is; a jövődő garázsok frontja még takaratlan, s a házvegek sem találkoztak még össze a szomszéd épülettel.

Piros sejtek

S „csonka” a kőművesbrigád is. Öten vannak csak itt, társaik most fejezik be a munkát az Osztrovszkij utcában. Farkas András és Szepesi József sebesen „pásztják” egymás mellé a téglákat és a habarcságyba fektetett piros „sejtekből” sorról sorra fejlődik ki a ház teste, az új fal.

Egy négyemeletest már felhúztunk az Osztrovszkij utcában — mondja Szepesi József —, de a befejező munkák még hátra vannak.

Azt is megtudom, hogy az összeszkolt, jó kollektíva idén már a szocialista címért küzd. Rajtuk kívül még két szakmabeli, Csala József és Kása András dolgozik itt, s velük Öze Antal segédmunkás. És ahogy itt mondják, „őket szolgálja ki” Lajkó Imre már ismerős kubikoscsapata is.

Kiss József ács sem maga dolgozik már; Varga János személyében társat, segítséget kapott. Épp a nagy dúcolást mutatják a mesterek, amivel a szomszéd házfalnak „támaszkodik” az épít-

kezés — az óvatosság itt megköveteli az ilyen falakat —, amikor megered az eső. Előbb még elviselhetően esik, de aztán már a födém alá — ahová beszélgetni behúzódtunk — is keményen bevág.

A régi panasz

Farkas Andrásék leteszik a vakolókanalat, a Lajkóbrigád is a szerszámokat, nem túl sietősen, de ki-ki megindul az esőfüggöny alatt a lakókocsikhoz. A bosszúság menete ez, hiszen a víz — az alulról s a felülről jövő egyaránt — idegesítő vendég az építőknél. Az ácsok fűgén összeszedik s hozzák magukkal a fűrészeket; olyan gonddal, mintha csak papírból lennének.

Benn a kocsiban aztán előkerül a harapnivaló, s megindul a beszéd is falatozás közben. Sok minden szóba kerül itt, míg a zápor szaporán dobol a bádogtetőn. Széthajtogatnak egy sportújságot, SZEAC-meccs, bombagól az egyik téma, s alig van, aki ne akarna hozzászólni. Főképp azonban a gyerekekre panaszoknak megint, most még bosszúsában, mint az előző alkalommal. A szomszéd házak aprónépe csak nem nyughat, s több környékbeli is csatlakozik hozzájuk. Bejönnek a területre, testi épségüket veszélyeztetik délutánonként, vasárnaponként a falak, téglarakások között. A munkások maguk is családos emberek, sehogysem értik a szülők nemtörődöm álláspontját: „hogy engedhetik?” A dróthálós csorba ablakon át mutatják a téglavárat; a rakás közepéről kiemeltek egy csomó téglát a gyerekek, s ezzel ingatagá tették az egészet. „Még rágondolni is rossz — hangzik keserűen —, mi lenne, ha valamelyikükre ráomlana egyszer a téglarakás!”

A kubikosok csatornának való bádogcsövet egyenesítenek az ajtónál; nem a szakmájukba vág ez se, de ők már megszokták a mindenest. A törvényt bontó szükség hozza így, hogy most segédmunkás szerepkört kell betölteniök; itt vannak a létszámban a legnagyobb hézagok. Volna pedig földmunka is, de hát ez a legsürgőbb. Ma egyébként újoncot is avat a munkacsapat; az eső szüntével keménykötésű, pulóveres fiatalember készülődik velük együtt dolgora: ifjabb Márta András, az egyik brigádtag fia.

„Görgőzés”

Szerencsére hamar kiadja mérgét a zápor, még a nap is felsugárzik egy kicsit. A kőművesek ekkor kezdik a gerendágergetést, a földről föl kell vinni a födémmagasságig, s helyére tenni a jókora vasbeton-darabokat. Ké-

zi erővel feszülnek neki, nem a legkorszerűbb módszer, de itt nem lehet másként, mondják; amíg a pincefödémét s a falat egybe nem fonják a betonkoszorúval, nem volna tanácsos ideállítani a darut. Meg aztán az „emelőmadárnak” épp elég dolga van másutt is; majd a következő szinthez megérkezik.

Most tehát pallókon, görgőkön erőltetik föl a majd ötmázsás vasbetongerendát. Kifűjják magukat az emberek, mikor fölérnek vele a födémre, aztán „görgöznek” tovább. A helyére állítani a legnehezebb a két szemközti falon kengyellel, erős vas-kampóval két-két ember emeli a megjelölt falrészre.

A kubikosok a betont talicskásszák; a ház sarkánál most fejezik be az alap betonozását. Tolnai Tibor építész vezető elmondja, hogy 119 centiméteres kavicsrétegre kerül a félméternyi beton, s csak arra az alapfal, illetve a pincefal. Arról is tájékoztat, hogy a házvegek csatlakoztatásánál egy sikeres újítás révén számottevő megakarítást érnek majd el, s egyben időt is nyernek.

A födémről nézzük a munkálkodókat. Megkérdezem:

— Mit gondol, egy hónap múlva honnan lehet majd szemlélődni?

— Ha minden jól megy — válaszolja —, az első emeleti födémről.

Simai Mihály

A különbség nem lényeges, de...

Egy bérügyi vizsgálat tapasztalatai

Az ipari nagyvállalatok létrehozásával több, korábban önállóan gazdálkodó vállalatból gyáregység lett. Az átszervezések után sajátos termelési profilok alakultak ki, s megvalósult a központi és gyáregységi irányítás összhangja. Erőfeszítések történtek az azonos vállalatba vont dolgozók bérszínvonalának rendezésére, a korábbi béraránytalanságok megszüntetésére is. Ettől függetlenül sok panasz érkezett a szakszervezetekhez, hogy a vidéki gyáregységek bérezése ugyancsak „vidéki” színvonalon mozog.

E bérezési problémakört vizsgálta meg nemrégiben a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának közgazdasági bizottsága és e vizsgálat tapasztalatait tárgyalta az SZMT elnökségének legutóbbi ülése. A közgazdasági bizottság vizsgálatáról szóló jelentés igen alapos és mindenre kiterjedő volt:

tizenöt vállalatnál tett összehasonlítást, hogy miképpen alakultak a bértételek a központi gyárban és a szegedi, illetve Csongrád megyei gyáregységekben.

A vizsgálat kiterjedt a MAHART hajójavító üzemágitól és újpesti üzemére, az Ótődei Vállalat szegedi és pesterzsébeti gyáregységére, a Pamutnyomóipari Vállalat

szegedi textilművére és a budapesti KISTEXT gyár-egységére, az OGV szegedi EMERGE gyárára és a COR-DATIC gyáregységére, a Kontakta budapesti és szentesi üzemére, a Pannónia Szőrmekikészítő szegedi és csepeli gyárára, a Gyufaipari Vállalat szegedi és budafoki üzemére, a Baromfiipari Vállalat szentesi és budafoki gyárára, a BMG budapesti és makói gyáregységeire, a Minőségi Cipőgyár budapesti és szegedi gyárára, a Magyar Kábelművek budapesti és szegedi gyárára, a Ken-derfonó és Szövőipari Vállalat újszegedi, pécsi és szegedi gyárára, a Tisza Bútoripari Vállalat szegedi és csongrádi gyárára.

A mai bérhelyzetet a nagyvállalatok örökölték a korábban önálló vállalatoktól, amelyek olyan bérformákat alakítottak ki annakidején, amelyek legjobban megfeleltek körülményeiknek és bér-gazdálkodási lehetőségeiknek. Ezt a megállapítást

fordított nagyságrendek is igazolják: például a szegedi vasöntőben egyes munkakörökben magasabb bérek vannak, mint a pesterzsébeti gyárban. Ugyanakkor például a BMG budapesti törzsgyárában viszont ma is magasabbak a bérek, mint a makói gyáregységben.

A vizsgálat megállapította, nincs olyan törekvés, hogy a vidéki gyáregységek bérszínvonalát leszorítsák. Első lépésként a vállalatok egységes bér-, prémium- és nyereségrészesedési szabályokat vezettek be. Egyes nagyvállalatok (Pamutnyomóipari Vállalat) engedélyezték az önálló gyáregységi szabályzat megalkotását, vagy a gyáregység kívánására eltérő bérformák rögzítését (Minőségi Cipőgyár).

Az egészséges és igazságos bérkialakítások ellenére **találkozni olyan gyakorlat-**

tal, amely sérti a dolgozók érdekeit. Például a Pannónia Szőrmekikészítő Vállalat csepeli és szegedi gyáregységeinél eltérés van ugyanazon munkák besorolása között. Hasonló eltérések tapasztalhatók — egyebek között — a Minőségi Cipőgyár és vidéki gyára között.

Az SZMT elnökségének ülésén körültekintően megállapították, hogy a nagyvállalatok gazdasági vezetői arra törekedtek, hogy a meglevő bérkülönbségek megszűnjenek. Ettől függetlenül úgy foglalt állást az elnökség, hogy

felhívja az illetékes szakmai szakszervezetek figyelmét a még ma is meglévő aránytalanságok megszüntetésére.